

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 marca 2015 roku nr (...) organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ustalił, iż **K. J.** podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu w okresie od dnia : **23 października 2013 roku do dnia 19 listopada 2013** roku jako zleceniobiorca u płatnika składek – PPHU (...) oraz określił podstawę wymiaru składek za powyższy okres na ubezpieczenie emerytalno-rentowe, wypadkowe i zdrowotne . /decyzja w aktach ZUS/.

Decyzją z dnia 2 marca 2015 roku nr (...) organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ustalił, iż **M. J.** podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowemu, i wypadkowemu w okresie od dnia **23 października 2013 roku do 19 listopada 2013** roku jako zleceniobiorca u płatnika składek – PPHU (...) oraz określił podstawę wymiaru składek za powyższy okres na ubezpieczenie emerytalno-rentowe, wypadkowe i zdrowotne . /decyzja w aktach ZUS/.

Decyzją z dnia 2 marca 2015 roku nr (...) organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ustalił, iż **M. O.** podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu w okresie od dnia : **23 października 2013 roku do 19 listopada 2013 roku** jako zleceniobiorca u płatnika składek – PPHU (...) oraz określił podstawę wymiaru składek za powyższy okres na ubezpieczenie emerytalno-rentowe, wypadkowe i zdrowotne . /decyzja w aktach ZUS/.

Decyzją z dnia 2 marca 2015 roku nr (...) organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ustalił, iż **S. S. (1)** podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowemu, i wypadkowemu w okresie od dnia : **23 października 2013 roku do 19 listopada 2013** roku jako zleceniobiorca u płatnika składek – PPHU (...) oraz określił podstawę wymiaru składek za powyższy okres na ubezpieczenie emerytalno-rentowe, wypadkowe i zdrowotne . /decyzja w aktach ZUS/.

Odwołania od powyższych decyzji w dniu 8 kwietnia 2015 roku złożył wnioskodawca PPHU (...) Spółka jawna w K.. Wnioskodawca wniósł o zmianę zaskarżonych decyzji poprzez przyjęcie, iż ubezpieczeni nie podlegali ubezpieczeniom społecznym z tytułu umów o świadczenie usług bowiem zawarto z nimi umowę o dzieło. /odwołania k- 2-6 i k- 26 akt VIIIU 1123/15, (...), (...), /. Podczas rozprawy pełnomocnik ZUS wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego liczonych według wartości przedmiotu sporu, w kwotach wskazanych w złożonym zestawieniu. Pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o zmianę zaskarżonych decyzji i o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych / protokół z dnia 8.12.2015 CD 00:02:45 koperta k- 35 / .

Zainteresowani przyłączyli się do stanowiska wnioskodawcy./ protokół z dnia 8.12.2015 CD 00:02:45 koperta k- 35/ .

Postanowieniem z dnia 8 grudnia 2015 roku Sąd na podstawie art. 219 k.p.c. połączył do wspólnego rozpoznania spawy o sygn. akt VIIIU 1123/15, (...), (...) ze sprawą o sygn.. akt VIIIU 1122/15 / protokoły k- 26 akt VIIIU 1123/15, k- 25 akt VIIIU 1124/15, k- 24 akt VIIIU 1126/15/.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Zainteresowany **K. J.** zawarł w dniu 23 października 2013 roku umowę na piśmie z PPHU (...) Spółką jawną w K., na mocy której zainteresowany zobowiązał się wykonać dzieło w postaci położenia kostki brukowej z podbudową pod halę namiotową na terenie PPHU (...). Do wykonania dzieła zamawiający zobowiązał się wydać wszelkie niezbędne materiały i narzędzia a wykonawca zobowiązał się po zakończeniu dzieła rozliczyć się z materiałów i narzędzi oraz zwrócić te, których nie zużył, najpóźniej w dniu wydania dzieła. Rozpoczęcie wykonania dzieła nastąpi do dnia 23 .10.2013 roku natomiast ukończenie do dnia 19.11.2013 r. Wykonawcy za wykonanie dzieła przysługuje wynagrodzenie w wysokości 7000 zł, które będzie płatne w siedzibie zamawiającego, po wykonaniu dzieła w terminie 7 dni / okoliczność niesporna, umowa w aktach ZUS/. W związku z wykonaniem umowy zainteresowany przedłożył

rachunek na kwotę brutto wskazaną w umowie. Rachunek ten sporządziła wraz z rozliczeniem osoba zatrudniona w księgowości firmy (...) / rachunek w aktach ZUS , okoliczność niesporna/. Zainteresowany K. J. w ramach wykonania powyższej umowy wykladał wyłącznie fragment placu pod halę namiotową (...). Był to teren na którym należało ułożyć podłoże a następnie należało pokryć kostką. Nikt nie nadzorował jego pracy. W ramach odbioru zainteresowany dokonał drobnych poprawek bo należało kostkę w niektórych miejscach dobić. Ilość pokrytej kostką powierzchni nie wyróżniała się od powierzchni pokrywanej przez innych wykonawców. Średnio koszt ułożenia 1m² kostki wyniósł około 20 -23 zł. / zeznania zainteresowanego K. J. protokół z dnia 8.12.2015 CD 00:32:55 w zw z 01:13:05 koperta k- 35/

Zainteresowany **M. J.** zawarł w dniu 23 października 2013 roku umowę na piśmie z PPHU (...) Spółką jawną w K., na mocy której zainteresowany zobowiązał się wykonać dzieło w postaci położenia kostki brukowej z podbudową pod halę namiotową na terenie PPHU (...). Do wykonania dzieła zamawiający zobowiązał się wydać wszelkie niezbędne materiały i narzędzia a wykonawca zobowiązał się po zakończeniu dzieła rozliczyć się z materiałów i narzędzi oraz zwrócić te , których nie zużył, najpóźniej w dniu wydania dzieła. Rozpoczęcie wykonania dzieła nastąpi do dnia 23.10.2013 roku natomiast ukończenie do dnia 19.11.2013 r. Wykonawcy za wykonanie dzieła przysługuje wynagrodzenie w wysokości 7000 zł, które będzie płatne w siedzibie zamawiającego , po wykonaniu dzieła w terminie 7 dni / okoliczność niesporna , umowa w aktach ZUS/. W związku z wykonaniem umowy zainteresowany przedłożył rachunek na kwotę brutto wskazaną w umowie. Rachunek ten sporządziła wraz z rozliczeniem osoba zatrudniona w księgowości firmy (...) / rachunek w aktach ZUS , okoliczność niesporna/. Był to teren nieutwardzony, który należało pokryć kostką układając podsypkę. Teren na którym zainteresowany układał kostkę był zaznaczony palikami. Część układana przez zainteresowanego miała nie wyróżniać się z pozostałych części. Nikt nie nadzorował jego pracy. Do wyłożonej przez niego części były drobne zastrzeżenia w związku z czym dokonał drobnych poprawek / zeznania zainteresowanego M. J. protokół z dnia 8.12.2015 CD 00:19:22 w zw. z 01:16:36 koperta k- 35/

Zainteresowany **M. O.** zawarł w dniu 23 października 2013 roku umowę na piśmie z PPHU (...) Spółką jawną w K., na mocy której zainteresowany zobowiązał się wykonać dzieło w postaci położenia kostki brukowej z podbudową pod halę namiotową na terenie PPHU (...). Do wykonania dzieła zamawiający zobowiązał się wydać wszelkie niezbędne materiały i narzędzia a wykonawca zobowiązał się po zakończeniu dzieła rozliczyć się z materiałów i narzędzi oraz zwrócić te , których nie zużył, najpóźniej w dniu wydania dzieła. Rozpoczęcie wykonania dzieła nastąpi do dnia 23 .10.2013 roku natomiast ukończenie do dnia 19.11.2013 r. Wykonawcy za wykonanie dzieła przysługuje wynagrodzenie w wysokości 7000 zł, które będzie płatne w siedzibie zamawiającego , po wykonaniu dzieła w terminie 7 dni / okoliczność niesporna , umowa w aktach ZUS/. W związku z wykonaniem umowy zainteresowany przedłożył rachunek na kwotę brutto wskazaną w umowie. Rachunek ten sporządziła wraz z rozliczeniem osoba zatrudniona w księgowości firmy (...) / rachunek w aktach ZUS , okoliczność niesporna/. Zainteresowany M. O. w ramach wykonania powyższych umów wykladał kostkę na części placu. Obszar ten ustnie określił J. S. w rozmowie z zainteresowanym. Pozostałą część placu wykladali inni zatrudnieni wykonawcy. Nikt nie nadzorował pracy zainteresowanego. Pod część zarówno zainteresowanego jak i innych wykonawców była przygotowywana podbudowa bo teren pod kostkę nie był wcześniej utwardzony. Części zainteresowanego i innych wykonawców miały utworzyć jednolity obszar / zeznania zainteresowanego M. O. protokół z dnia 8.12.2015 CD 00:05:57 w zw z 01:13;55 koperta k- 35/

Zainteresowany **S. S. (1)** zawarł w dniu 23 października 2013 roku umowę na piśmie z PPHU (...) Spółką jawną w K., na mocy której zainteresowany zobowiązał się wykonać dzieło w postaci położenia kostki brukowej z podbudową pod halę namiotową na terenie PPHU (...). Do wykonania dzieła zamawiający zobowiązał się wydać wszelkie niezbędne materiały i narzędzia a wykonawca zobowiązał się po zakończeniu dzieła rozliczyć się z materiałów i narzędzi oraz zwrócić te , których nie zużył, najpóźniej w dniu wydania dzieła. Rozpoczęcie wykonania dzieła nastąpi do dnia 23 .10.2013 roku natomiast ukończenie do dnia 19.11.2013 r. Wykonawcy za wykonanie dzieła przysługuje wynagrodzenie w wysokości 7000 zł, które będzie płatne w siedzibie zamawiającego , po wykonaniu dzieła w terminie 7 dni / okoliczność niesporna , umowa w aktach ZUS/. W związku z wykonaniem umowy zainteresowany przedłożył rachunek na kwotę brutto wskazaną w umowie. Rachunek ten sporządziła wraz z rozliczeniem osoba zatrudniona w księgowości firmy (...) / rachunek w aktach ZUS , okoliczność niesporna/. Zainteresowany S. S. (1) w ramach

wykonania powyższych umów wykładał kostkę na części placu. Pozostałą część placu wykładali inni zatrudnieni wykonawcy. Nikt nie nadzorował pracy zainteresowanego. Części zainteresowanego i innych wykonawców miały utworzyć jednolity obszar / zeznania zainteresowanego S. S. (1) protokół z dnia 8.12.2015 CD 00:39:14 w zw z 01:15;15 koperta k- 35/

Wszyscy zainteresowani byli w ramach zawartych umów do pokrycia kostką wyznaczonych obszarów należących do firmy (...), tak aby uzyskać jednolitą powierzchnię użytkową. Nie były układane z kostki brukowej żadne wzory, powierzchnia miała być jednolita i stanowić użytkową całość. Wszyscy wykonawcy musieli się zmieścić w określonym terminie. Nie przerywano pracy zakładu z uwagi na prace brukarskie Umowy z wykonawcami przygotowywała księgowa/niesporne, zeznania J. S. protokół z dnia 8.12.2015 CD 01:00:36 koperta k- 35, świadek N. S. CD 00:45:27, M. W. CD 00:52:09 koperta k- 35/.

W okresie od dnia 13 listopada 2014 roku do dnia 4 grudnia 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przeprowadził u wnioskodawcy kontrolę prawidłowości i rzetelności obliczania składek na ubezpieczenia społeczne i innych składek do których pobierania zobowiązany jest ZUS oraz zgłaszania do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, ustalania uprawnień do świadczeń, wypłacania i rozliczania świadczeń, prawidłowości i terminowości opracowywania wniosków o świadczenia emerytalne i rentowe, wystawiania zaświadczeń lub zgłaszania danych do celów ubezpieczeń społecznych. Zastrzeżenia do protokołu kontroli złożył wnioskodawca, wskazując, iż nie zgadze się z ustaleniami pokontrolnymi i wskazując, iż zainteresowani nie podlegają ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu gdyż zawarte z nimi umowy są umowami o dzieło / protokół kontroli, zastrzeżenia do protokołu w aktach ZUS, /.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zebranego w aktach sprawy opierając się na dokumentach załączonych do akt sprawy oraz akt ZUS oraz zeznaniach zainteresowanych oraz świadków S. i W. i przesłuchanego w charakterze strony w imieniu spółki (...), który zawierał z zainteresowanymi sporne umowy, powierzał im wykonanie prac oraz przeprowadzał ich odbiór. Podnieść należy, iż niesporna między stronami jest okoliczność, iż wykonanie umów polegało na pokryciu jednolitą kostką brukową wskazanych przez zamawiającego obszarów, tak aby tworzyły one jednolitą powierzchnię użytkową. Jest niespornym również, iż z kostki tej wykonujący zamówienie nie tworzyli żadnego wzoru, z góry założonego a powstała powierzchnia użytkowa była jednolita. Sąd dał wiarę zeznaniom zainteresowanych, iż umowy zostały przygotowane przez wnioskodawcę, jak również rachunki, wraz z rozliczeniem dla celów podatkowych i ubezpieczeniowych. Jak przyznali zainteresowani, samodzielnie nie byłiby w stanie tego uczynić bez pomocy księgowej. W ocenie Sądu w rozpoznawanej sprawie kwestią sporną nie jest stan faktyczny ale ustalenie czy wykonywane sporne umowy są umowami zlecenia (umowami o świadczenie usług) czy też umowami o dzieło jak zostały nazwane przez strony. Skutkuje to bowiem obowiązkiem odprowadzenia składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne od wynagrodzeń zainteresowanych.

W rozpoznawanej sprawie Sąd ustalił stan faktyczny w oparciu o zeznania zainteresowanych, świadków i przesłuchanego w charakterze strony w imieniu spółki wspólnika J. S., które zasługują na wiarę oraz dokumentów załączonych do akt. Niesporne między stronami są kwoty wskazane w zaskarżonych decyzjach z tytułu podstawy wymiaru składek.

Wskazać należy, iż nie jest rzeczą sądu zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też Sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.). Stanowisko takie zawarł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 1996r. sygn. akt I CKU 45/96 (opubl. OSNC z 1997r., z.6-7, poz.76). Podobnie, w wyroku z 7 października 1998 r., II UKN 244/98, OSNAPIUS 1999, nr 20, poz. 662, Sąd Najwyższy stwierdził nawet, że od 1 lipca 1996 r. nastąpiło zniesienie zasady odpowiedzialności sądu za wynik postępowania dowodowego, także w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Sąd zważył, co następuje :

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz poczynionych na jego podstawie ustaleń odwołania są niezasadne i podlegają oddaleniu. W ocenie Sądu orzekającego sporne umowy zawarte między wnioskodawcą a zainteresowanymi są umowami zlecenia a nie umowami o dzieło. Tym samym na wnioskodawcy ciążył obowiązek odprowadzenia składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne od wynagrodzeń osiągniętych przez zainteresowanych z tytułu wykonania tych umów.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt. 4 i art. 12 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 roku (tekst jednolity Dz.U.2015.121) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu. Z mocy art. 13 pkt. 2 wspomnianej ustawy zleceniobiorcy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

Na podstawie zaś art. 66 ust. 1 pkt. 1 lit. „e” ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 roku (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.) obowiązującej od dnia

1 października 2004 roku osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego.

Stosownie do art. 36 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowym podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych. Obowiązkiem płatnika składek – z mocy art. 46 ust. 1 i art. 47 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych – jest obliczanie, rozliczanie i opłacanie należnych składek za każdy miesiąc kalendarzowy oraz przysyłanie w wyznaczonym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłacanie składek za dany miesiąc.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 i 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 (to jest przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu umowy agencyjnej lub umowy zlecenia), jeżeli w umowie określono odpłatność za jej wykonywanie kwotowo, w kwotowej stawce godzinowej lub akordowej albo prowizyjnie.

Natomiast art. 20 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi, iż podstawę wymiaru składek ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem ust. 2.

Do ustalenia zaś podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których wyżej mowa, z mocy art. 81 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób, z zastrzeżeniem ust. 5 i 6. Ust. 5 art. 81 stanowi, że przy ustalaniu podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne nie stosuje się ograniczenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Z kolei wymieniony ust. 6 art. 81 przewiduje, że podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne pomniejsza się o kwoty składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, potrąconych przez płatników ze środków ubezpieczonego, zgodnie z przepisami o systemie ubezpieczeń społecznych.

Na wstępie należy podkreślić, iż stosownie do art. 353¹ k.c. strony mogą dokonać wyboru rodzaju łączącego je stosunku prawnego, nie oznacza to jednak dowolności, bowiem przywołany przepis wprost wymaga, aby treść umowy nie sprzeciwiała się naturze danego stosunku prawnego, jego społeczno-gospodarczemu przeznaczeniu i ustawie (por. wyrok Sądu Najwyższego z 28 kwietnia 2010 r., II UK 334/09, LEX nr 604221).

Umowa zlecenia i umowa o dzieło to podstawowe kontrakty usługowe, konkurencyjne w stosunku do umowy o pracę. Różnica między tymi dwoma rodzajami umów jest dla podmiotów zatrudniających bardzo istotna, bowiem wiąże się z różnymi konsekwencjami prawnymi. Prawidłowa kwalifikacja zawieranej umowy nie zawsze jednak jest sprawą prostą. I tak np. podczas gdy umowy o dzieło rodzą określone obowiązki z punktu widzenia ubezpieczeń społecznych odnośnie naliczania i odprowadzania składek ubezpieczeniowych tylko wówczas, gdy są zawierane z własnymi pracownikami, to umowy zlecenia pociągają za sobą skutki ubezpieczeniowe bez względu na to, z kim są zawierane - z własnym pracownikiem czy z osobą z zewnątrz. Zatem jeśli dana umowa zostanie błędnie uznana nie za umowę o dzieło, ale za umowę zlecenia, to naliczenie w stosunku do niej składek na ZUS będzie niedozwolone, podobnie jak brak naliczenia składek w przypadku umowy zlecenia, która niewłaściwie została zakwalifikowana jako umowa o dzieło. Decydująca jest treść, a nie nazwa umowy. Aby prawidłowo ustalić, z jaką umową mamy w danym przypadku do czynienia, tzn. czy jest to umowa zlecenia, czy umowa o dzieło, należy kierować się jej treścią i zadaniem, jakie osoba zatrudniana ma do wykonania, czyli istotą obowiązków umownych, jakie osoba ta na siebie przyjmuje.

W rozpoznawanej sprawie spór dotyczył kwalifikacji prawnej umów nazwanych „umowami o dzieło”, jakie odwołujący się zawarł z zainteresowanymi. Kwestią sporną było, czy strony istotnie zawarły umowę o dzieło, nierodzącą obowiązku ubezpieczenia społecznego, czy też zawarły umowę o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, a które stanowią tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych.

Odnosząc się do powyższej spornej kwestii wskazać należy, że stosownie do art. 734 § 1 k.c. przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie, przy czym do umowy o świadczenie usług stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu (art. 750 k.c.). W doktrynie panuje pogląd, zgodnie z którym przedmiotem umowy o świadczenie usług jest dokonanie określonej czynności faktycznej, która nie musi prowadzić do osiągnięcia indywidualnie oznaczonego rezultatu. Chodzi tu zatem o umowy zobowiązujące do dokonania jednej lub wielu czynności faktycznych (także stałego ich dokonywania).

Zgodnie zaś z treścią art. 627 k.c. przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia.

Nie ulega wątpliwości, że przepisy o zleceniu nie mają zastosowania do czynności będących przedmiotem umowy o dzieło, bowiem wykonanie dzieła nie mieści się w pojęciu zlecenia.

Umowę o dzieło zalicza się do kategorii „umów rezultatu” i przeciwstawia umowie zlecenia - jako „umowie o staranne wykonanie usługi”. W odróżnieniu od umowy zlecenia, umowa o dzieło wymaga, by starania przyjmującego zamówienie doprowadziły w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu. Tymczasem umowa zlecenia takiego rezultatu - jako koniecznego do osiągnięcia - nie akcentuje. Elementem wyróżniającym dla umowy zlecenia nie jest zatem wynik, lecz starania podejmowane w celu osiągnięcia tego wyniku /por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z 21 grudnia 1993 r. sygn. III AUr 357/93, opubl: Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych rok 1994, Nr 6, poz. 49, str. 63; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 26 stycznia 2006 r. sygn. III AUa 1700/05, opubl: Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych rok 2008, Nr 3, poz. 5, str. 55; wyrok Sądu Najwyższego z 13 marca 1967 r. sygn. I CR 500/66; opubl: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna, Pracy i (...) rok 1968, Nr 1, poz. 5/.

Dokonując kwalifikacji konkretnej umowy należy w pierwszej kolejności badać, czy świadczenie będące przedmiotem zobowiązania ma cechy dzieła. Dzieło stanowi zawsze zjawisko przyszłe, jest czymś, co w chwili zawarcia umowy nie istnieje, lecz ma dopiero powstać w jakiejś określonej przyszłości. Rezultat, o jaki umawiają się strony, musi być z góry określony, i może przyjmować zarówno postać materialną, jak i niematerialną. Cechą konstytutywną umowy o dzieło

jest to, aby rezultat ten był obiektywnie osiągalny i w konkretnych warunkach pewny. Dzieło musi mieć indywidualny charakter i odpowiadać osobistym potrzebom zamawiającego. Podkreślenia także wymaga, że celem umowy o dzieło nie jest czynność (samo działanie lub zaniechanie), która przy zachowaniu należytej staranności prowadzi do określonego w umowie rezultatu, lecz samo osiągnięcie tego rezultatu. W umowie o dzieło chodzi zawsze o osiągnięcie umówionego, określonego i konkretnego rezultatu, niezależnie od rodzaju i intensywności świadczonej w tym celu pracy i staranności. Tymczasem umowa o dzieło (świadczenie usług) jest umową starannego działania, jej celem jest wykonywanie określonych czynności, które nie muszą zmierzać do osiągnięcia rezultatu. Kolejną cechą umowy dzieła jest brak stosunku zależności lub podporządkowania pomiędzy zamawiającym a przyjmującym zamówienie. Sposób wykonania dzieła pozostawiony jest w zasadzie uznaniu przyjmującego zamówienie, byleby dzieło miało przymioty ustalone w umowie lub wynikające z charakteru danego dzieła. Przyjmujący zamówienie nie ma także, co do zasady, obowiązku osobistego wykonania dzieła chyba, że wynika to z umowy lub charakteru dzieła (np. dzieło artystyczne). Ryzyko nieosiągnięcia rezultatu zawsze obciąża przyjmującego zamówienie. Przy czym odpowiedzialność przyjmującego zamówienie w wypadku nieosiągnięcia celu umowy jest odpowiedzialnością za nieosiągnięcie określonego rezultatu, a nie za brak należytej staranności (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2000 r. sygn. II UKN 386/99, opubl. OSNP 2001/16/522). Przyjmujący zamówienie odpowiada zatem za jakość dzieła i określa metodologię jego wykonania. Dzieło musi jednak posiadać cechy określone w umowie lub wynikające z charakteru danego dzieła. Wykonanie dzieła zwykle wymaga określonych kwalifikacji, umiejętności i środków (W. C., Zobowiązania, 2007, s. 464).

Zgodnie z treścią umów, jaką odwołujący się płatnik zawarł z zainteresowanymi w 2013 roku było - „ulożenie kostki brukowej z podbudową pod halę namiotową na terenie PPHU (...) sp.j”. Z ustaleń Sądu poczynionych w postępowaniu dowodowym wynika, iż zainteresowani wykonywali czynności polegające na układaniu kostki brukowej, zgodnie z zasadami sztuki budowlanej, na podsypce, na wskazanych przez wnioskodawcę obszarze. Jak jednak wskazali obszar ten był podzielony na części a położeniem kostki na każdej z części zajmował się każdy z zainteresowanych odrębnie. Indywidualny obszar do pokrycia przez każdego z zainteresowanych był wskazany nieprecyzyjnie, ustnie. W ogóle zapis w tym przedmiocie nie znalazł się w umowie pisemnej. Pomijając okoliczność czy taki system i organizacja pracy jest wygodna, racjonalna i prowadzi do jak najlepszego jej wykonania pracy wskazać należy, iż każdy z zainteresowanych jako realizację umowy wykladał kostką odrębny, z grubsza tylko określony obszar, który sam w sobie nie przedstawiał żadnej wartości użytkowej a w zupełności nie tworzył powierzchni pod halę namiotową. A zatem należy przyjąć, iż *essentialiae negotii* poszczególnych umów było nie tyle wytworzenie odrębnego rezultatu jakim jest plac pod halę namiotową ale pokrywanie kostką określonej powierzchni. Dopiero efekt pracy wszystkich osób tworzył określony, użytkowy rezultat. W ocenie Sądu z zeznań zainteresowanych, świadków i wnioskodawcy wynika, iż przedmiotem umowy było samo pokrycie kostką wskazanych powierzchni a więc wykonywanie czynności zgodnie z zasadami sztuki budowlanej. Tym bardziej stanowisko takie jest uzasadnione bowiem zainteresowanym nie powierzono przy okazji wykładania kostki, ułożenia z niej jakichkolwiek wzorów, kostka była jednolita a efekt pracy któregośkolwiek zainteresowanego tylko w sposób ogólny można zindywidualizować. Okoliczność, iż wnioskodawca pozostawił zainteresowanym jak twierdzi dużą swobodę w realizacji umowy i ich bezpośrednio nie nadzorował w trakcie wykonywanych czynności nie przesądza o charakterze zawartej umowy. Wskazać w tym miejscu należy, iż wykładanie kostki brukowej jak każda praca budowlana musi być wykonywana z zachowaniem zasad sztuki budowlanej, co oznacza iż zainteresowani nie mieli w tym zakresie swobody ale musieli postępować zgodnie z ogólnie znanymi regułami jakimi jest np. układanie podsypki pod kostkę czy sypanie na nią piasku.

Przede wszystkim należy podkreślić, że w zakwestionowanych umowach nie nastąpiło sprecyzowanie rezultatu, jaki miałby zostać osiągnięty w jej wykonaniu, ani nie określono cech rzekomego dzieła. Z treści umowy wynika natomiast, że jej celem jest działanie polegające na ułożeniu kostki brukowej. Z dalszej treści umów wynika, że wykonawca umowy ma używać materiałów dostarczanych przez zlecającego, a także zwrócić niewykorzystane materiały do wykonania dzieła, po zakończeniu umowy.

W ocenie Sądu Okręgowego poczynione ustalenia faktyczne odnośnie umów zawartych pomiędzy odwołującym się płatnikiem a zainteresowanymi, nie pozwalają na uznanie ich za umowy o dzieło. W uznaniu Sądu przeprowadzone

postępowanie dowodowe wykazało, że rzeczywistą wolą stron umowy było wykonanie zlecenia (świadczenie usługi) w postaci wykładania kostki brukowej, a nie wykonanie dzieła, gdyż przedmiot umowy zawartej pomiędzy stronami nie posiada cech dzieła. Treścią zobowiązania ukształtowanego przez strony, nie był bowiem określony wynik w postaci pokrycia kostką placu pod halę namiotową odpowiadający pewnym z góry ustalonym warunkom, lecz wykonywanie powtarzalnych i takich samych czynności zmierzających do osiągnięcia rezultatu w postaci pokrycia kostką obszarów różnej wielkości, położonych w obrębie powyższego miejsca ale które same w sobie nie mają wartości użytkowej i odrębnie nie są placem pod halę namiotową.

Wykonywanie czynności tego rodzaju nie ma charakteru czynności przynoszących konkretny materialny rezultat, podlegający ocenie i ewentualnej odpowiedzialności za wady (art. 637 KC - uprawnienia z tytułu rękojmi), lecz w istocie czynności tego rodzaju są realizowane w ramach umów starannego działania, mających charakter umów zlecenia (umów o świadczenie usług).

W rezultacie pracy zainteresowanych z pewnością nie powstało dzieło artystyczne, ani też żaden wyodrębniony przedmiot noszący cechy dzieła. Nie sposób bowiem przyjąć, iż fragment placu jest wyodrębnionym, zindywidualizowanym dziełem. Obiekt w ocenie sądu musi stanowić całość aby można było twierdzić, iż ktoś zbudował plac. W wyroku z dnia 4.02.2014 roku jaki zapadł w sprawie III AUa 333/13 / LEX nr 1458985 / Sąd Apelacyjny w Szczecinie wskazał, iż produkcja składająca się z poszczególnych etapów polegających na przygotowaniu, czyszczeniu, składaniu, spawaniu elementów przeznaczonych do wykonania dzieła nie jest jego wykonaniem dzieła, jeżeli te etapy są wykonywane przez różne osoby i nie prowadzą do powstania zindywidualizowanego zakończonego przedmiotu. Na pewno wykonanie 50 czy 100 sztuk elementów nie jest takim dziełem, skoro dopiero te elementy służą powstaniu dzieła schodów czy podestu. Przenosząc powyższe rozważania na rozpoznawaną sprawę należy wskazać, iż ułożenie kilku przypadkowo wyodrębnionych obszarów z kostki brukowej przez zainteresowanych nie stanowi wykonania dzieła. Każdy zainteresowany wykonał bowiem pewien etap pracy, element a dopiero wykonanie wszystkich elementów stworzyło dzieło wskazane w umowach.

Ponadto ubezpieczeni wykonywali zlecenia nie decydując nawet o środkach służących ich wykonaniu, te były im dostarczone przez drugą stronę umowy, a dodatkowo w spornej umowie zawarto zapis, iż mają być zwrócone w zakresie w jakim nie zostaną wykorzystane.

W wyroku z dnia 11 czerwca 2015 roku jaki zapadł w sprawie o sygnaturze akt III AUa 1284/14 /LEX nr 1768692/ Sąd Apelacyjny w Katowicach wskazał iż Kodeks cywilny nie zawiera definicji pojęcia terminu "dzieło", ale nie ulega wątpliwości, iż przedmiotem umowy - opisanej w treści art. 627 k.c. - jest zindywidualizowany i konkretny (czyli oznaczony przez strony) rezultat pracy i umiejętności ludzkich. W wypadku umowy o dzieło niezbędne jest zatem, aby starania przyjmującego zamówienie doprowadziły w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu. Zakłada się przy tym, że rezultat, o który umawiają się strony, musi być z góry określony, mieć samoistny byt oraz być obiektywnie osiągalny i pewny. Wykonanie dzieła najczęściej przybiera postać wytworzenia rzeczy, czy też dokonania zmian w rzeczy już istniejącej (naprawienie, przerobienie, uzupełnienie). Dzieło musi przy tym istnieć w postaci postrzegalnej, pozwalającej nie tylko odróżnić je od innych przedmiotów, ale i uchwycić istotę osiągniętego rezultatu. W rozpoznawanej sprawie w umowach nie sprecyzowano jaką część powierzchni ma pokryć kostką brukową każdy z zainteresowanych, nie wskazano dokładnych wymiarów ani położenia tej części.

W wyroku z dnia 29 kwietnia 2014 roku jaki zapadł w sprawie o sygnaturze akt IIIAUa 2607/13 /LEX 1515343 / Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wskazał, iż jednym z kryteriów umożliwiającym odróżnienie umowy o dzieło od umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług jest możliwość poddania dzieła sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych, który jest niemożliwy do przeprowadzenia, jeśli strony nie określiły w umowie cech indywidualizujących zamówione dzieło. Brak kryteriów określających rezultat umowy daje podstawy do uznania, że zamawiającemu chodzi o wykonanie określonych czynności. Sąd orzekający w pełni podziela poglądy zawarte w powyżej cytowanych orzeczeniach Sądów Apelacyjnych

W ocenie Sądu w toku niniejszego postępowania wykazano, że zawarte między wnioskodawcą a zainteresowanymi umowy o dzieło, były w istocie umowami zlecenia. Poczynione w sprawie ustalenia, zdaniem Sądu Okręgowego jednoznacznie dowodzą, że pomiędzy odwołującą się Spółką a zainteresowanymi, zawarto umowy zlecenia. Wykonywanie tych umów przez zainteresowanych rodzi dla nich tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych na podstawie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 r. oraz tytuł do ubezpieczenia zdrowotnego zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, zgodnie z art. 18 ust. 1 i 3 ustawy, stanowi osiągnięty na podstawie umowy przychód, zaś kwestię podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne reguluje art. 81 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Konkludując w ocenie Sądu Okręgowego skarżone decyzje organu rentowego są prawidłowe zarówno w zakresie objęcia obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi tj. emerytalnym, rentowym i wypadkowym zainteresowanych z tytułu wykonywania spornych umów, jak i ustalenia wysokości podstawy wymiaru składek na w/w ubezpieczenia oraz ubezpieczenie zdrowotne.

Z tych względów, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy orzekł jak w pkt 1 sentencji wyroku .

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł w pkt 2 wyroku na podstawie art. 98 k.p.c., Sąd obciążył wnioskodawcę obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika ZUS Sąd ustalił na podstawie § 6 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu z dnia 28 września 2002 roku (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.).

Wydając rozstrzygnięcie w zakresie kosztów zastępstwa procesowego Sąd kierował się treścią przepisu § 6 rozporządzenia, który określa wysokość stawek minimalnych, będących podstawą określenia przez Sąd wysokości zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, między innymi w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych. Jest to więc norma o charakterze ogólnym wprowadzająca – co do zasady – stosowanie stawek minimalnych uzależnionych od wartości przedmiotu sporu, także w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (por. tytuł Rozdziału 3 - S. minimalne w sprawach cywilnych, ze stosunku pracy i ubezpieczeń społecznych).

W niektórych kategoriach spraw ustawodawca uregulował jednak – normami o charakterze *lex specialis* w stosunku do cytowanego powyżej § 6 - inne stawki. I tak, stosownie do treści § 11 ust. 2 rozporządzenia stawki minimalne wynoszą 60,00 zł w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego. Przepis ten, jako norma o charakterze szczególnym nie może podlegać wykładni rozszerzającej. Poza sporem jest, że sprawa z odwołania od decyzji ZUS stwierdzającej podleganie obowiązkowi ubezpieczenia, nie jest sprawą o świadczenia z ubezpieczenia społecznego, a wobec tego znajduje zastosowanie przepis ogólny, nakazujący przyjęcie stawek minimalnych stosownie do wartości przedmiotu sporu.

Kwestia ta została jednoznacznie przesądzona w podjętej w odpowiedzi na pytanie prawne uchwale Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 1993 roku (sygn. akt II UZP 5/93, opubl. w OSNC z 1993 roku, nr 11, poz. 194.), gdzie w analogicznej sprawie wskazano, że „pełnomocnikowi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (radcy prawnemu) za zastępstwo Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w sprawach o wymiar składek na ubezpieczenie społeczne przysługuje wynagrodzenie ustalone zgodnie z zasadami określonymi w § 10 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 4 czerwca 1992 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie w postępowaniu przed organami wymiaru sprawiedliwości (Dz. U. Nr 48, poz. 220)”.

Podkreślić należy, że zarówno teza uchwały, jak i powołana w uzasadnieniu argumentacja zachowują pełną aktualność także pod rządami obecnie obowiązującego rozporządzenia.

W uzasadnieniu uchwały Sąd Najwyższy wskazał przede wszystkim, że „składki na ubezpieczenie społeczne nie są świadczeniami pieniężnymi z ubezpieczenia społecznego, lecz świadczeniami na to ubezpieczenie. Dlatego też wykładnia gramatyczna § 17 rozporządzenia (obecnie § 11 powołanego rozporządzenia) przemawia przeciwko przyjęciu, że obejmuje on także sprawy o składki na ubezpieczenie społeczne. Wyłączenie spraw o składki na ubezpieczenie społeczne z zasad wynagradzania adwokatów (radców prawnych) przewidzianych w omawianym § 17, wynika także z wykładni celowościowej tego przepisu. Ma on bowiem na celu ochronę interesów świadczeniobiorców ze względu na społeczny charakter tych świadczeń. Nie można (...) przyjąć, że w katalogu spraw wymienionych w § 17 ust. 2 rozporządzenia mieszczą się też sprawy o składki na ubezpieczenie społeczne, a więc na finansowanie świadczeń, o których mowa w tym przepisie.” Praktyka sądów powszechnych potwierdza stosowanie przyjętej przez Sąd Najwyższy wykładni.

Należy dodać, że zgodnie z treścią art. 476 § 2 k.p.c. przez sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych rozumie się sprawy, w których wniesiono odwołanie od decyzji organów rentowych, dotyczących: ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia rodzinnego, emerytur i rent, innych świadczeń w sprawach należących do właściwości Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, odszkodowań przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową albo służbą w Policji lub Służbie Więziennej.

Zgodnie z § 3 tego przepisu przez sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych rozumie się także sprawy wszczęte na skutek niewydania przez organ rentowy decyzji we właściwym terminie, a także sprawy, w których wniesiono odwołanie od orzeczenia wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o stopniu niepełnosprawności, sprawy o roszczenia ze stosunków prawnych między członkami otwartych funduszy emerytalnych a tymi funduszami lub ich organami oraz sprawy ze stosunków między emerytami lub osobami uposażonymi w rozumieniu przepisów o emeryturach kapitałowych a Zakładem Ubezpieczeń Społecznych.

Pomimo tak szeroko zakreślonej definicji spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych, ustawodawca w § 11 ust. 2 rozporządzenia wskazuje, że stawki minimalne wynoszą 60,00 złotych w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego, a nie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych. A zatem oczywistym jest, że ustawodawca w sposób w pełni świadomy ograniczył wysokość stawki do 60,00 złotych jedynie do spraw o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego. Powyższe wydaje się być całkowicie logiczne i uzasadnione, na co wskazywał Sąd Najwyższy w powołanej uchwale podnosząc, iż przepis § 17 ma na celu ochronę interesów świadczeniobiorców ze względu na społeczny charakter tych świadczeń.

Nie można więc w tej sytuacji dokonywać rozszerzającej interpretacji przepisu art. § 11 ust. 2 rozporządzenia. Jeżeli bowiem ustawodawca chciałby, aby taka stawka była wyznaczona za prowadzenie wszystkich spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych, wówczas niewątpliwie tak też zredagowałby przepis wskazując, iż stawki minimalne wynoszą 60,00 złotych w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych. Określenie zaś kręgu takich spraw, niewątpliwie byłoby z kolei oczywiste z uwagi na brzmienie art. 476 § 2 i § 3 k.p.c. Nadto ustawodawca wskazał w nazwie Rozdziału 3 rozporządzenia, iż dotyczy on określenia stawek minimalnych w sprawach cywilnych, ze stosunku pracy i ubezpieczeń społecznych, co dodatkowo przemawia za w pełni świadomym działaniem ustawodawcy przy określaniu zakresu spraw w § 11 ust. 2 rozporządzenia. Zatem ustawodawca zdecydował o ograniczeniu stosowania stawki 60,00 złotych, jedynie do spraw o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego. W tych okolicznościach dokonywanie interpretacji przepisu, wbrew jego oczywistemu brzmieniu, wydaje się całkowicie nieuprawnione.

Pełnomocnik płatnika wniósł o zasądzenie od organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych tj. w wysokości 4200 zł. Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że zasadnym jest zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego na rzecz organu rentowego w kwocie 2.400,00 złotych, zgodnie z wnioskiem pełnomocnika ZUS.

Zarządzenie: odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawcy.

26 .01.2016